

پیش بینی اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس جو عاطفی خانواده و بهزیستی روانشناختی

افسانه اژدری^۱، حسین مهدیان^۲

۱- دانشجوی دکتری گروه مشاوره، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران

۲- استادیار گروه روانشناسی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران

چکیده

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش توصیفی-تحلیلی و به صورت پیمایشی می باشد. هدف پژوهش حاضر پیش بینی اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس جو عاطفی خانواده و بهزیستی روانشناختی بوده است. جامعه آماری پژوهش دانش آموزان دبیرستان های شهر مشهد می باشند که تعداد ۳۸۴ نفر بر اساس فرمول کوکران به عنوان نمونه انتخاب شدند و پرسشنامه ها به صورت تصادفی بین آنها توزیع شد. روایی سؤالات پرسشنامه توسط اساتید و متخصصان تأیید شد و پایایی سؤالات پرسشنامه نیز با آزمون آلفای کرونباخ ۰/۸۰ محاسبه شد. در این پژوهش برای تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS استفاده شده است. نتایج حاصل از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف نرمال بودن توزیع داده ها را نشان داد لذا جهت بررسی فرضیه های پژوهش از آزمون پارامتریک t استودنت استفاده شده است. نتایج حاکی از آن بود که اعتیاد به شبکه های مجازی با سطح اطمینان ۹۵ درصد و $p < 0.005$ بر اساس جو عاطفی خانواده و بهزیستی روانشناختی را پیش بینی می شود.

کلمات کلیدی: اعتیاد، شبکه های مجازی، جو عاطفی خانواده، بهزیستی روانشناخت

مقدمه

ما در عصر شبکه ها زندگی می کنیم. عصری که در آن شکل گیری شبکه های گوناگون اجتماعی آنلاین، شیوه های ارتباطی و اطلاع رسانی نوینی به عرصه گسترده ارتباطات اجتماعی معرفی کرده است. فضای مجازی، دنیای وسیع و پیچیده ای است که گروه ها و افراد مختلف با در این فضا «زندگی» گرایش ها، باورها و اعتقادات گوناگون در آن زندگی می کنند، واژه به اشتباه به کار نرفته است چرا که توأمان و همگام با دنیای واقعی و شاید بیشتر، بر وجود آدمی و باورهایش اثر می گذارد (مکرمی و یوسفی، ۱۳۹۶: ۷۹). امروزه در فن آوری اطلاعات و ارتباطات، انقلاب شگرفی به وجود آمده که زندگی همه انسان های روی کره زمین را تحت تاثیر قرار داده است (سرمدی و همکاران، ۱۳۹۸: ۱). فضای مجازی مکانی است که فرد می تواند فعالیت های دنیای واقعی خود را به آن وارد کند. از خصوصیات بارز این فضا بی مکانی و بی زمانی است. از بین رفتن فاصله مکانی، افزایش بی سابقه توان انسان ها برای مبادله و مراد به یکدیگر فرایند هویت یابی جمعی افراد را دگرگون کرده است (مکرمی و یوسفی، ۱۳۹۶: ۷۹). در طول دهه گذشته استفاده از اینترنت افزایش چشم گیری پیدا کرده است. به طوری که طبق آمار اتحادیه بین المللی مخابرات، استفاده از اینترنت در کشورهای توسعه یافته طی این دهه ۲۳.۹ درصد رشد داشته است. پژوهش های زیادی هم نشان می دهد به موازات همه گیر شدن اینترنت، استفاده بیش از حد از آن می تواند به مشکلاتی شبیه اعتیاد و وابستگی منجر شود. به گونه ای که حتی اعتیاد به اینترنت به عنوان بیماری همه گیر قرن ۲۱ تعریف شده است. که با تخمین شیوع از ۰/۳ درصد در آمریکا تا ۱۸/۳ درصد در بریتانیا متغیر است (شاملی و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۳۸). آمارهای موجود حاکی از آن هستند که در ایران بالغ بر ۵۶ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر کاربر اینترنت وجود دارد که این مهم ایران را در صدر کشورهای استفاده کننده از اینترنت در خاورمیانه قرار داده است (صالحی عمران و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۴). استفاده بیش از حد از اینترنت در فرهنگ های مختلف دیده می شود و جوانان بیشتر در معرض آن قرار دارند (مولر و همکاران، ۲۰۱۷: ۲۴۴). امروزه اینترنت تأثیر انکارناپذیر خود را در جوامع به اثبات رسانده است. اینترنت منتقل کننده میلیون ها پیام می باشد؛ پیام هایی که بر ارزش ها، نگرش ها و هویت فرهنگی کاربران آن در سطح خرد و بر نظام های فرهنگی - اجتماعی در سطح کلان تأثیر می گذارند (عبدالعزیز و همکاران، ۲۰۱۵: ۱۳). رشد روز افزون و عوارض ناگوارتری که اعتیاد به اینترنت به همراه دارد، باعث شده که از این اختلال به عنوان اعتیادی یاد شود که سرآمد همه اعتیادهای رفتاری است (لن هوا و همکاران، ۲۰۱۴: ۵۱). اینترنت کیفیت زندگی و بهزیستی بسیاری از افراد را ارتقاء می دهد اما استفاده بیش از اندازه آن پیامدهای نامطلوبی برای سلامت روان و رشد آن ها دارد (اریانو، ۲۰۱۷: ۳). یکی از کاربران اصلی اینترنت نوجوانان هستند. دوره نوجوانی زمان تجربه کردن و انتخاب های شخصی افراد است و نوجوان در این دوره، پیامدهای کسب تجربه در هر زمینه ای (مختلف فکری، عقیدتی، اجتماعی و بازی نقش های گوناگون) را به جان می خرد تا از این رهگذر به استقلال دست یابد. نوجوان در این راه از پا گذاشتن در مسیرهای پر خطر نیز هراسی به دل راه نمی

- 1 - Müller
- 2 - Abdel-Aziz
- 3 - Lan-hua et al
- 4 - Adriano

connect your science network
 on virtual universities

Kour University
 Ministry of Science, Research and Higher Education

دهد و همین مسأله باعث می شود در برابر بسیاری از رفتارهای پرخطر آسیب پذیر شود (اکبری چرمهینی و همکاران، ۱۳۹۷: ۴۸). اگرچه نوجوانان به مرور به سطح عملکرد بالغانه تر و پخته تر دست می یابند، اما تا اوایل ۲۰ سالگی در کنترل شناختی، به ویژه انعطاف پذیری شناختی، با محدودیت هایی مواجه اند (اکبری چرمهینی و همکاران، ۱۳۹۷: ۴۸). اوزارک (۱۹۹) برای اعتیاد به اینترنت به دو دسته علایم اشاره می کند. ۱- نشانه های روان شناختی، شامل نوعی احساس خوشی یا شعف هنگام استفاده از رایانه، ناتوانی در متوقف کردن فعالیت، صرف وقت زیاد در رایانه، بی توجهی به خانواده و دوستان، احساس تهی بودن، افسردگی و بدخلقی هنگام عدم دسترسی به رایانه و مشکل در مدرسه یا کار. ۲- نشانه های جسمانی، شامل سندرم عصبی استخوان میچ، خشکی چشم، سردردهای میگرنی، کمردرد، بی نظمی در غذا خوردن و صرف نظر کردن از برخی وعده های غذایی، توجه نکردن به بهداشت شخصی، اختلال خواب و تغییر در الگوی خواب. به اعتقاد او علاوه بر موارد یاد شده، مشکلات دیگری از جمله: صرف پول زیاد برای سخت افزار، نرم افزار، مجله و فعالیت های مربوط به رایانه، بی توجهی به شغل مدرسه و وظایف خانوادگی در این افراد دیده می شود (سپهریان و جوکار، ۱۳۹۱: ۱۸). منطقی و همکارانش در مطالعه خود دریافتند که بین خلأ های عاطفی در محیط خانواده و گرایش به چتروم ها، رابطه وجود دارد. به طوری که غنای محیط عاطفی خانواده، روابط مثبت و موثر اولیاء با فرزندان، داشتن سنگ صبوری در خانه، درک شدن و فهمیده شدن جوان در منزل و نظایر آن، مانع خلأ عاطفی جوان و در نتیجه جست و جوی عاطفه توسط وی در محیط های مجازی از جمله چت می شود (صحتی یزدی و طالبیان شریف، ۱۳۹۷: ۳). جو عاطفی خانواده به روابط والدین با فرزندان و چگونگی ارضای نیازهای عاطفی فرزند اشاره دارد که در این راستا لازم است که خانواده محیط سالم و آرامی برای فرزندان باشد تا چگونگی نحوه برخورد با مسائل و مشکلات اجتماعی را یاد بگیرند و بتوانند راه معقول به حل آن پردازند (زارعی و معصومی، ۱۳۹۶: ۵۹). منظور از جو عاطفی خانواده نحوه احساسات و علاقه آنها به یکدیگر و چگونگی دخالت یا عدم دخالت آنها در کارهای هم و همکاری یا رقابت آنها با یکدیگر، نحوه ارتباط ایشان را نشان می دهد. رابطه اعضای یک خانواده ممکن است به سه صورت ظاهر گردد: الف) دموکراسی، ب) عدم دخالت در کار یکدیگر یا آزادی مطلق افراد، ج) دیکتاتوری. ماهیت جو عاطفی که شامل روابط والدین نسبت به فرزندان، فرزندان نسبت به یکدیگر و والدین نسبت به هم می باشد، می تواند در ایجاد سازگاری نوجوانان تسهیل کننده یا بازدارنده باشد. نوجوانی که در خانه خود مملو از سوء ظن، عیب جویی، سرزنش و بی اعتنایی عاطفی بزرگ می شوند، در ساختن هویت خویش و ایجاد روابط مطلوب با دیگران دچار مشکل خواهند شد والدین ناآگاه و بی توجه به اهمیت رفتار گرم و صمیمانه با فرزندان، با ایجاد محیطی ناخوشایند در خانه، فرزندان ناسازگار، و دچار افت تحصیلی، خواهند داشت، و این تنها یکی از آثار و نتایج سردی عاطفی حاکم بر خانواده است (بهرامی و بختیار پور، ۱۳۹۶: ۴۷). با ظهور پدیده اعتیاد به اینترنت به دنبال پیشرفت فناوری در سال های اخیر، ابعاد روانی اجتماعی زندگی افراد تحت تاثیر منفی آن قرار گرفته است (هادی و همکاران، ۱۳۹۳: ۵۲). نتایج مطالعات نشان می دهد که استفاده مفرط از اینترنت دارای عواقب روانشناختی منفی همچون افسردگی، عزت نفس پایین و اضطراب میگردد و تجربه این حالت منجر به تجربه هیجان منفی می گردد. متعاقباً این مسئله باعث افزایش رفتار اعتیادگونه جهت کاهش علائم و هیجان های منفی می گردد و این تسلسل در کل بهزیستی روانشناختی فرد را

مختل می سازد (صحتی یزدی و طالبیان شریف، ۱۳۹۷: ۳). با توجه به مطالب بیان شده و علاقه و کنجکاوی محقق سوال اصلی پژوهش به شرح زیر می باشد: اعتیاد به شبکه های مجازی چگونه بر اساس جو عاطفی خانواده و بهزیستی روانشناختی پیش بینی می شود؟

پیشینه پژوهش

شهبازی و ترکیان تبار (۱۳۹۸)، پژوهشی با عنوان "پیش بینی وابستگی به فضای مجازی بر اساس بهزیستی روانشناختی و احساس تنهایی در دانش آموزان دختر متوسطه دوم شهرستان ازنا" انجام دادند. یافته ها حاکی از آن بود که بین فضای مجازی و بهزیستی روانشناختی رابطه منفی و معنادار و همچنین بین احساس تنهایی و وابستگی به فضای مجازی معناداری وجود دارد که فرضیه های تحقیق تایید شد. میتوان بیان کرد وابستگی به فضای مجازی در کاهش بهزیستی روانشناختی و افزایش احساس تنهایی رابطه بسزایی دارد. جودی و همکاران (۱۳۹۶)، پژوهشی با عنوان "پیش بینی اعتیاد به فضای مجازی بر اساس سبک های فرزندپروری، جو عاطفی خانواده، اضطراب اجتماعی در دانش آموزان دبیرستانی شهر قم" انجام دادند. نتایج نشان داد بین اعتیاد به فضای مجازی و اضطراب اجتماعی و بین سبک تربیتی استبدادی با اعتیاد به فضای مجازی همبستگی مستقیم و معنادار و بین سبک تربیتی سهل گیرانه با اعتیاد به فضای مجازی و بین سبک تربیتی مقتدرانه با اعتیاد به فضای مجازی و بین اعتیاد به فضای مجازی و جو عاطفی رابطه معکوس و معنادار وجود دارد. نتایج حاصل از رگرسیون چند متغیری نشان داد که به ترتیب، سبک مقتدرانه و اضطراب اجتماعی پیش بینی معناداری را در ارتباط با اعتیاد به فضای مجازی ارائه می دهند و سبک استبدادی و سبک سهل گیرانه به دلیل معنادار نبودن از مدل خارج می شوند. بهمن پور و حیاتی (۱۳۹۵)، پژوهشی با عنوان "مقایسه وابستگی به شبکه های اجتماعی و بهزیستی روانشناختی در زنان و مردان هنرمند" انجام دادند. نتایج پژوهش نشان داد که وابستگی به شبکه های اجتماعی و مولفه های آن در زنان هنرمند بیشتر از مردان هنرمند $P < 0/05$ بهزیستی روانشناختی و مولفه های آن در زنان هنرمند کمتر از مردان هنرمند $P > 0/05$ بود می توان نتیجه گیری که وابستگی به شبکه های اجتماعی و بهزیستی روانشناختی افراد متأثر از جنسیت می باشد.

زند پور و همکاران (۱۳۹۳)، پژوهشی با عنوان "رابطه جو عاطفی خانواده و سلامت روان با اعتیاد به بازی های آنلاین" انجام دادند. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد بین جو عاطفی خانواده و اعتیاد به بازی های آنلاین و همچنین بین سلامت روان و اعتیاد به بازی های آنلاین همبستگی مثبت و معنی داری وجود دارد. نتایج تحلیل واریانس چند متغیری نشان داد که بین دانشجویان دختر و پسر دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز از لحاظ اعتیاد به بازی های آنلاین تفاوت معنی داری وجود ندارد. نتایج این پژوهش ضمن تأیید رابطه اعتیاد به بازی های آنلاین با سلامت روان بر اهمیت محیط خانوادگی در شدت یافتن استفاده از اینترنت تأکید می کند

اهداف پژوهش

- پیش بینی اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس جو عاطفی خانواده.
- پیش بینی اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس بهزیستی روانشناختی.

شبکه های مجازی

فضای مجازی واژه‌ای است که نخستین بار توسط ویلیام گیسون در کتاب علمی تخیلی مشهورش بنام نورمونسر بکار رفته است. فضای سایبری به فضای اطلاق می‌شود که بدون در نظر گرفتن بعد زمان و مکان تعامل‌های اجتماعی میان فرهنگ‌های گوناگون را از طریق فناوری‌های نوین امکان پذیر می‌سازد (خانیکی و بابایی، ۱۳۹۰: ۷۶). فضای سایبر به عنوان مجموعه تعامل‌های انسان‌ها از طریق رایانه و فناوری‌های نوین ارتباطات، بدون در نظر گرفتن زمان و مکان توسط ویلیام گیسون در سال ۱۹۸۴ به کار برده شد. مفهوم فضای سایبر، معطوف به فضای ساخت یگ و خیالی واقعیت مجازی و اینترنت است که انسان از طریق آن به فضای واقعیت مجازی وارد می‌شود. بدون فناوری، فضای سایبر بی معنا خواهد بود (شادمانی، ۱۳۹۶: ۴۰).

اعتیاد اینترنتی

دیویس (۲۰۰۱) اعتیاد به اینترنت را ناتوانی افراد در کنترل استفاده از اینترنت می‌داند که در نهایت مشکلات روانشناختی، اجتماعی، تحصیلی و شغلی را به وجود می‌آورد (دیویس^۱، ۲۰۰۱: ۱۸۸). اعتیاد اینترنتی یک اختلال فیزیکی و روانی است که نشانه‌های تحمل، جدا شدن، اختلالات عاطفی و اختلال در روابط اجتماعی را در برمی‌گیرد (انجمن روان‌شناسی آمریکا، ۲۰۱۵).

1 -Davis

2 - America Psychiatric Association

جو عاطفی خانواده

یکی از نهادهای اولیه در نظام انسانی، خانواده است. به عبارتی خانواده نشان دهنده یک سیستم است که هر یک از اعضای آن نسبت به دیگری دارای وظایفی هستند. اعضای خانواده در نهایت دارای نقش هایی می شوند که الگوهای رفتاری آنها متأثر از گذشته و تحول هایی بوده است که در سیستم خانواده بوده است. یکی از عضوهای مهم خانواده فرزندان هستند که وارد دانشگاه می شوند و به تحصیل می پردازند. پس از ورود آنها به دانشگاه، تأثیراتی را بر گروه دوستان می گذرانند و از طرفی نیز تأثیر می پذیرند. یکی از مهم ترین مؤلفه های اثرگذار بر رفتار فرزندان، جو عاطفی خانواده است. برای اینکه وظایف اصلی خانواده یعنی حمایت از فردیت یابی و در عین حال حس تعلق بین اعضاء خانواده و همچنین بیرون از خانواده ایجاد شود، خانواده باید دارای ساخت کارآمد و خود کفایی باشد (مینوچین، ریت و بورد^۱، ۲۰۱۳). جو عاطفی خانواده که چگونگی ارتباط و طرز برخورد و نظر افراد خانواده نسبت به هم، احساس ها و علاقه آن ها به یکدیگر و چگونگی دخالت یا عدم دخالتشان در کارهای اعضای دیگر و رقابت و همکاری آن ها با یکدیگر است، میتواند در سلامت روانی و رفتاری فرزندان موثر باشد (شریعتمداری، ۱۳۸۵).

بهبودی روانشناختی

گورل (۲۰۰۹) معتقد است بهبودی روانشناختی یعنی توانایی مشارکت فعال در کار و تفریح، ایجاد روابط معنی دار با دیگران تجربه کردن هیجان های مثبت، گسترش حس خودمختاری و هدف زندگی و تجربه کردن احساسات مثبت. کیز و همکاران (۲۰۰۲) معتقدند که بهبودی روانشناختی دربرگیرنده ادراک تعامل با چالش های وجودی زندگی است و شامل ابعاد پذیرش خود، رشد شخصی، زندگی هدفمند، روابط مثبت با دیگران، تسلط بر محیط جهان اطراف، خودمختاری می باشد (وحیدی و جعفری هرندی، ۱۳۹۶: ۵۲).

فرضیه های پژوهش

- اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس جو عاطفی خانواده پیش بینی می شود.
- اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس بهبودی روانشناختی پیش بینی می شود.

¹ Minuchin, Reit er,& Borda

روش تحقیق

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش دارای ماهیتی توصیفی - تحلیلی است. گردآوری داده ها به کمک مطالعات اسنادی - کتابخانه‌ای و برداشت های میدانی از طریق ابزارهای مشاهده، تکمیل پرسشنامه انجام گرفته است. پرسشنامه اعتیاد اینترنتی یانگ (۱۹۸۸)، پرسشنامه استاندارد بهزیستی روانشناختی ریف (۱۹۸۸) و پرسشنامه استاندارد جو عاطفی خانواده هیل برن (۱۹۶۴) استفاده شده است. پرسشنامه ها پس از تأیید و تعیین روایی و پایایی، توسط محقق در بین دانش آموزان دبیرستان های مشهد با روش نمونه گیری تصادفی ساده توزیع شد. جامعه آماری پژوهش، دانش آموزان دبیرستان های مشهد بوده اند که تعداد نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند روایی سؤالات پرسشنامه توسط اساتید و متخصصان مورد تأیید قرار گرفت، پایایی آن نیز با آزمون آلفای کرونباخ ۰.۸۰ محاسبه شد (جدول شماره ۲). برای تجزیه و تحلیل داده های حاصل از پرسشنامه از نرم افزار SPSS استفاده شده است. آزمون کولموگروف اسمیرنوف غیرنرمال بودن داده ها را نشان داد که در نهایت برای بررسی فرضیات پژوهش از آزمون پارامتریک T استودنت استفاده شده است.

جدول ۱- آزمون مقدار آلفای کرونباخ

مقدار	ابعاد
۰/۸۰	اعتیاد به شبکه های مجازی
۰/۸۰	بهزیستی روانشناختی
۰/۸۰	جو عاطفی خانواده
۰/۸۰	کل

یافته ها

جدول (۲) آزمون تعیین نرمال بودن متغیرهای اصلی تحقیق

متغیر	اعتیاد به شبکه های مجازی	جو عاطفی خانواده	بهبودی روانشناختی
تعداد پاسخگویان	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
میانگین	۳/۸۰۰	۳/۶۷۱	۳/۲۵۸
اختلاف میانگین	۰/۸۰۰	۰/۶۷۱	۰/۲۵۸
میانگین پرسشنامه	۳	۳	۳
مقدار کلموگروف - اسمیرنوف	۰/۹۹۷	۱/۲۰۰	۱/۳۴۷۵
انحراف معیار	۴/۱۰۴	۴/۰۲۱	۴/۰۲۲
سطح معنی داری (sig)	۰.۳۲	۰/۵۴	۰/۱۵

(significance) p-value*

قبل از اینکه نتایج جدول (۲) تفسیر شود، ذکر این نکته ضروری است که اگر مقدار p متغیرها بیشتر از سطح معناداری $0/05$ باشد نتیجه می شود که توزیع آن متغیر نرمال است. بنابراین با توجه به این نکته، نتایج خروجی جدول (۲) نشان می دهد که مقدار p مربوط به آزمون کلموگروف اسمیرنوف در نمرات تمام متغیرها بیشتر از $0/05$ می باشد، بنابراین نتیجه می شود که توزیع تمام متغیرها نرمال است. لذا برای بررسی فرضیه های پژوهش از آزمون پارامتریک t استودنت استفاده می شود.

بررسی فرضیه های پژوهش

فرضیه اول: اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس جو عاطفی خانواده پیش بینی می شود.
 H_1 : اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس جو عاطفی خانواده پیش بینی می شود.
 H_0 = اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس جو عاطفی خانواده پیش بینی نمی شود.
 این فرضیه به شکل ریاضی به صورت زیر است:

$$H_0: \mu_X \leq 3$$

$$H_1: \mu_X > 3$$

نتایج خروجی نرم افزار در جدول شماره (۳) آورده شده است:

جدول شماره (۳) نتایج حاصل از آزمون آماری t مربوط به اثبات فرضیه اول پژوهش

فرضیه اول	تعداد نمونه	مقدار	مقدار	آماره میانگین	نتیجه
		احتمال (p)	استودنت (t)		
اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس جو عاطفی خانواده پیش بینی می شود.	۱۰۰	۰.۰۰۴	۱۰/۳۶	۵/۴۶	تأیید فرضیه H_1

بر اساس جدول (۳)، با توجه به سطح معنی داری فرضیه اصلی تحقیق که برابر با (sig=0.001) و همچنین مقدار آماره t استودنت که بیشتر از (۱/۹۶) می باشد، فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 تأیید می شود. برابر نظرات پاسخگویان میانگین مربوط به فرضیه اول پژوهش " اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس جو عاطفی خانواده پیش بینی می شود." اختلاف معناداری با میانگین پرسشنامه دارد. به عبارتی میانگین حاصل از فرضیه اول تحقیق به طور معنی داری بیشتر از میزان پرسشنامه می باشد. بنابراین نتیجه گرفته می شود که اعتیاد به شبکه های مجازی با سطح اطمینان ۹۵٪ بر اساس جو عاطفی خانواده پیش بینی می شود.
 فرضیه دوم: اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس بهزیستی روانشناختی پیش بینی می شود.

connect later science network
on virtual universities

Kuzar University
Faculty of Science, Research and Technology

H_1 : اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس بهزیستی روانشناختی پیش بینی می شود.

H_0 : اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس بهزیستی روانشناختی پیش بینی نمی شود.

این فروض به شکل ریاضی به صورت زیر است:

$$H_0: \mu_X \leq 3$$

$$H_1: \mu_X > 3$$

نتایج خروجی نرم افزار در جدول شماره (۴) آورده شده است:

جدول شماره (۴) نتایج حاصل از آزمون آماری t مربوط به اثبات فرضیه دوم پژوهش

فرضیه دوم	تعداد نمونه	مقدار	مقدار	آماره میانگین	نتیجه
		احتمال (p)	استودنت (t)		
اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس بهزیستی روانشناختی پیش بینی می شود.	۱۰۰	۰.۰۰۳	۹/۲۰	۵/۰۱	تایید فرضیه H_1

بر اساس جدول (۳)، با توجه به سطح معنی داری فرضیه اصلی تحقیق که برابر با (sig=0.001) و همچنین مقدار آماره t استودنت که بیشتر از (۱/۹۶) می باشد، فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 تأیید می شود. برابر نظرات پاسخگویان میانگین مربوط به فرضیه اصلی پژوهش "اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس بهزیستی روانشناختی پیش بینی می شود." اختلاف معناداری با میانگین پرسشنامه دارد. به عبارتی میانگین حاصل از فرضیه دوم تحقیق به طور معنی داری بیشتر از میزان پرسشنامه می باشد. بنابراین نتیجه گرفته می شود که اعتیاد به شبکه های مجازی با سطح اطمینان ۹۵٪ بر اساس بهزیستی روان شناختی پیش بینی می شود.

بحث نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش بینی اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس جو عاطفی خانواده و بهزیستی روانشناختی انجام شده است. در پژوهش حاضر جهت بررسی تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS استفاده شده است. نتایج آزمون کلموگروف-اسمیرنوف نرمال بودن توزیع داده ها را نشان داد، لذا جهت بررسی فرضیه های پژوهش از آزمون پارامتریک t استودنت استفاده شده است. برابر نظرات پاسخگویان میانگین مربوط به فرضیه اول پژوهش "اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس جو عاطفی خانواده پیش بینی می شود." اختلاف معناداری با میانگین پرسشنامه دارد. به عبارتی

connect your science network
on virtual universities

Kour University
Member of Science Research and Technology

میانگین حاصل از فرضیه اول تحقیق به طور معنی داری بیشتر از میزان پرسشنامه می باشد. بنابراین نتیجه گرفته می شود که اعتیاد به شبکه های مجازی با سطح اطمینان ۹۵٪ بر اساس جو عاطفی خانواده پیش بینی می شود. همچنین ادامه نتایج نشان داد که برابر نظرات پاسخگویان میانگین مربوط به فرضیه اصلی پژوهش "اعتیاد به شبکه های مجازی بر اساس بهزیستی روانشناختی پیش بینی می شود." اختلاف معناداری با میانگین پرسشنامه دارد. به عبارتی میانگین حاصل از فرضیه دوم تحقیق به طور معنی داری بیشتر از میزان پرسشنامه می باشد. بنابراین نتیجه گرفته می شود که اعتیاد به شبکه های مجازی با سطح اطمینان ۹۵٪ بر اساس بهزیستی روان شناختی پیش بینی می شود. پیشنهاد می شود والدین با بکارگیری شیوه های تربیتی صحیح و فراهم آوردن محیطی غنی از محبت و جو عاطفی مناسب، سلامت روانی حال و آینده کودکان خود را تضمین کرده و وابستگی آنها به فضای مجازی که در نهایت به افسردگی و تنهایی و کاهش عملکرد تحصیلی آنها می انجامد، جلوگیری به عمل آوردند..

محدودیت های پژوهش

- کمبود منابع علمی

- کمبود منابع مالی

- کمبود زمان در اختیار

- تعداد و متغیرهای ناخواسته

- شیوع بیماری کرونا و پرسش غیر حضوری و مجازی سوالات پرسشنامه

منابع

اکبری چرمهینی، سجادی نژاد، شفیع تبار سپهوند، کنترل شناختی دو گروه نوجوانان دارای تمایل زیاد و کم به اعتیاد، (۱۳۹۷)، فصلنامه تازه های علوم شناختی، سال ۲۰، شماره ۱، صص ۴۷-۵۶-۶۴

بهرامی، سمیه، بختیار پور، سمیه، (۱۳۹۶)، رابطه تعارض والد-فرزند و جو عاطفی خانواده با عملکرد تحصیلی در دانش آموزان دوره اول متوسطه شهرستان کارون، مجله روانشناسی اجتماعی، سال ۱۲، شماره ۴۳، صفحات ۵۳-۴۵.

جودی، زهرا، حیدری، حسین، آل یاسین، سید علی، (۱۳۹۶)، پیش بینی اعتیاد به فضای مجازی بر اساس سبک های فرزند پروری، جو عاطفی خانواده، اضطراب اجتماعی در دانش آموزان دبیرستانی شهر قم، پیشرفت های نوین در علوم رفتاری دوره دوم، شماره ۸.

خانیکی، هادی و بابائی، محمود، (۱۳۹۰)، فضای سایبری و شبکه های اجتماعی مفهوم و کارکردها، فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات جامعه اطلاعاتی، دوره اول، شماره اول.

زارعی، سلمان، معصومی، تکتم، (۱۳۹۶)، نقش واسطه های هوش هیجانی در رابطه جو عاطفی خانواده با انگیزش پیشرفت، مجله روانشناسی و روان پزشکی شناخت، سال ۴، شماره ۴، صفحات ۵۷-۶۸.

زندى پور، آرش، داوودی، ایران، مهربانی زاده هنرمند، مهناز، (۱۳۹۳)، رابطه جو عاطفی خانواده و سلامت روان با اعتیاد به بازی های آنلاین، اولین کنگره ملی روانشناسی خانواده گامی در ترسیم الگوی مطلوب خانواده.

سپهریان، فیروزه، جوکار، لیل، (۱۳۹۱)، ارتباط اعتیاد به اینترنت با اضطراب در تیپ های شخصیتی نوع A و B، مجله پژوهش های علوم شناختی و رفتاری، سال دوم، شماره دوم، صفحات ۱۷-۳۰.

شادمانی، مهدیه، (۱۳۹۶)، واکاوی چالش های زنان در فضای سایبری، (۱۳۹۶)، فصلنامه مطالعات صیانت از حقوق زنان، صفحات ۳۸-۴۸.

شاملی، محمد حسن، معتمدی، عبدالله، برجعلی، احمد، (۱۳۹۷)، اثربخشی درمان شناختی مبتنی بر ذهن آگاهی بر اعتیاد به بازی های اینترنتی با میانجیگری متغیرهای خودکنترلی و هیجان خواهی در نوجوانان پسر شهر تهران، فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان درمانی، سال نهم، شماره ۲۳، صفحات ۱۳۷-۱۶۱.

شریعتمداری، علی، (۱۳۸۵)، روانشناسی تربیتی. تهران: انتشارات امیرکبیر.

شهبازی، فاطمه، ترکیان تبار، منصور، (۱۳۹۸)، پیش بینی وابستگی به فضای مجازی بر اساس بهزیستی روانشناختی و احساس تنهایی در دانش آموزان دختر متوسطه دوم شهرستان ازنا، پنجمین همایش ملی پژوهش های نوین در برنامه ریزی درسی ایران.

صالحی عمران، ابراهیم، عابدینی بلترک، میمنت، عزیز شامی، کشاورز، کوثر، (۱۳۹۷)، رابطه بین اعتیاد به اینترنت و افسردگی در بین دانش آموزان دوره متوسطه دوم شهرستان کردکوی با تأکید بر نوع شبکه های مجازی، مجله آموزش و سلامت جامعه، دوره ۵، شماره ۱، صفحات ۱۳-۱۸.

مکرمی، علیرضا، یوسفی، فتانه، (۱۳۹۶)، بررسی رابطه بین آسیب های شبکه های اجتماعی بر رفتار جوانان و نوجوانان (بخش مرکزی شهرستان شیروان)، فصلنامه دانش انتظامی خراسان شمالی دفتر تحقیقات کاربردی فا. ا. خراسان شمالی سال چهارم، شماره ۱۶.

وحیدی، زهره، جعفری هرندی، رضا، (۱۳۹۶)، پیش بینی بهزیستی روانشناختی براساس مؤلفه های سرمایه روانشناختی و مؤلفه های نگرش معنوی، پژوهشنامه روانشناسی مثبت، دوره ۳، شماره ۲، صفحات ۵۱-.

هادی، سمیرا، نوری، ربابه، محمدخانی، شهرام، منشی، غلامرضا، (۱۳۹۳)، مقایسه بهزیستی روان شناختی، پذیرش و سازگاری اجتماعی بین دختران دانش آموز غیر معتاد و معتاد به اینترنت در دبیرستان های اصفهان، پژوهش های توانبخشی در روانشناسی، دوره ۱، شماره ۲، صفحات ۵۲-۶۲.

19-America Psychiatric Association. Diagnostic and Statisical Manual of Mental Disorder DSM-5. 15nd ed Iran: Ravan Publications; 2015: 743-44.

Abdel,A, Abdel-Salam H, Sayad, Z. The role of ICTs in creating the new social public place of the digital era. *Alexandri Eng J.* 2016;**55**(1):487-93. DOI: 10.1016/j.aej. 2015.12.019.

Adriano,S, A. Passanisi,A.,Caretti,V, La Marca, L.,Granieri,A., Iacolino,C., Gervasi,A.M., Maganuco,N.R and Billieux,J. (2017),Traumatic experiences, alexithymia, and Internet addiction symptoms among late adolescents: A moderated mediation analysis.*Addictive Behaviors*,64(1): 314-320.

Lan-hua, L., Li-ping, Z. and Zhao-Lan, L. (2014). Impact of emotional intelligence on internet addiction disorder among students at a college in Weifang. *Preventive Medicine Tribune*, 9(2): 49-58.

.Minuchin, S., Reiter, M. D., & Borda, C. (2013). The craft of family therapy: Challenging certainties. Routledge
Müller, K. W., Dreier, M., Duven, E., Giralt, S., Beutel, M. E., & Woelfling, K. (2017), Adding clinical validity to the statistical power of large-scale epidemiological surveys on internet addiction in adolescence: A combined approach to investigate psychopathology and development-specific personality traits associated with internet addiction. *The Journal of Clinical Psychiatry*, 78(3), e244.

Arch

**8TH International conference ON
PSYCHOLOGY
OF EDUCATION SCIENCES AND
LIFESTYLE**

Tbilisi - Georgia

September 2021

COSTECH Inter-Scientific Network
on Virtual Universities

Kozar University
Ministry of Science, Research and Higher Education

CINVU